

Standpunt Federatie van Philips Verenigingen van Gepensioneerden met betrekking tot het besluit d.d. 26-1-2016 van het Algemeen Bestuur van Philips Pensioenfonds over premie en indexatiestaffel.

De FPVG

Bij de Federatie van Philips Verenigingen van Gepensioneerden (FPVG) zijn alle 35 lokale verenigingen van Philips gepensioneerden aangesloten. Daarnaast zijn er ca 2.000 begunstigers; dat zijn voormalige Philips medewerkers, die het werk van de Federatie ondersteunen zonder lid te willen zijn van een lokale vereniging. De directe achterban is daarmee ca. 15.000 personen van de ruim 60.000 Philips gepensioneerden.

De doelstellingen van de Federatie zijn behartiging van de materiële en immateriële belangen van de leden van bij haar aangesloten verenigingen en andere gepensioneerden van de huidige en vroegere Philips bedrijven in Nederland en bevordering van de samenwerking tussen de aangesloten verenigingen.

De FPVG is een organisatie, die kandidaten stelt bij de verkiezingen voor vertegenwoordigers van de gepensioneerden in het Algemeen Bestuur en in het Verantwoordingsorgaan van Philips Pensioenfonds (PPF). Bij de verkiezing in 2016 van nieuwe AB-leden is de FPVG zelfs de enige organisatie.

Daarmee is de FPVG de representatieve vertegenwoordiger van de Philips gepensioneerden. De belangen van de houders van premievrije polissen, die niet georganiseerd zijn, lopen parallel met die van de gepensioneerden. De FPVG kan daardoor ook als representant van de belangen van die groep beschouwd worden.

De huidige situatie

Ten gevolge van de tussen Philips en de vakbonden afgesloten cao is per 1 januari 2014 de pensioenregeling gewijzigd van een DB-regeling met een opbouwpercentage van 1,85% in een CDC-regeling met een streef opbouwpercentage van 1,85%. Daarbij is de pensioenrichtleeftijd verhoogd van 65 naar 67 jaar en is een vaste premie van 24% van de salarissom ingevoerd. Voor Executives is een soortgelijke aanpassing doorgevoerd (met een vaste premie van 26,2%).

Van de totale premie wordt alleen het premiedeel ter financiering van de jaaropbouw direct aan het pensioenvermogen toegevoegd. Indien er daarna nog premie over is, dan wordt dat deel toegevoegd aan de bestemde premiereserve. De bestemde premiereserve dient ter financiering van:

1. In het verleden gemiste streef pensioenopbouw
2. Extra indexatie t.b.v. actieven ter grootte van het verschil tussen de cao-verhoging en de prijsinflatie in het desbetreffende jaar
3. In het verleden niet (volledig) verleende extra indexaties als bedoeld onder 2
4. Toevoeging aan de algemene reserve (pensioenvermogen)

De looptijd van deze overeenkomst is 5 jaar. De onderneming heeft op grond van deze cao een eenmalige storting van EUR 100 miljoen in de bestemde premiereserve gedaan.

De uitvoeringsovereenkomst tussen Philips en PPF is hiertoe aangepast. Een belangrijk element erin is de berekening van de kostendekkende premie, die voor de jaarlijkse pensioenopbouw betaald wordt. De vastgestelde wijze van berekenen is niet gewijzigd en bestaat uit doortrekken van een reeds lang bestaande systematiek.

PPF bevindt zich in een zorgelijke financiële situatie. In de terminologie van het AB wordt deze situatie in het jaarverslag 2015 “Gevarenzone: hoog gevaar” genoemd. De beleidsdekkingsgraad ligt sinds 1 januari 2015 lager dan het wettelijk vereiste niveau. Op 1 april 2016 is opnieuw een herstelplan ingediend bij DNB. De actuele dekkingsgraad is per 31 maart 2016 106,4% (de beleidsdekkingsgraad 109,6%).

Besluit AB PPF over premie en indexatiestaffel

FPVG is door de voorzitter van het AB en twee leden van het DB van PPF op 19 april 2016 als volgt ingelicht over een besluit van het AB van PPF d.d. 26 januari 2016 betreffende de berekening van de kostendekkende premie en de indexatiestaffel.

Kostendekkende premie

De in de cao afgesproken feitelijke premie wordt vergeleken met de kostendekkende premie. Indien de kostendekkende premie hoger is dan de feitelijke premie vindt korting van de pensioenopbouw plaats, tenzij dit voorkomen kan worden door middelen uit de bestemde premiereserve te halen.

Bij het berekenen van de kostendekkende premie voor de jaarlijkse pensioenopbouw wordt:

- Uitgegaan van de UFR
- Rekening gehouden met kosten- en arbeidsongeschiktheidsopslagen
- Rekening gehouden met een buffer ter hoogte van het vereist eigen vermogen (VEV)

Het AB heeft besloten de onderneming voor te stellen de uitvoeringsovereenkomst zodanig te wijzigen dat het als derde genoemde punt gaat luiden, dat rekening gehouden wordt met een buffer ter hoogte van de laagste van het feitelijk eigen vermogen (met als minimum het minimaal vereiste vermogen; momenteel circa 104%) en het VEV.

Indexatiestaffel

Het AB heeft besloten voor een periode van 3 jaar, vanaf 1 januari 2016, dat de ondergrens van de indexatiestaffel wordt gehandhaafd op 116%; ook de bovengrens blijft gedurende die periode gehandhaafd. Na afloop van de 3 jaar vindt evaluatie plaats, waarbij het ankerpunt het VEV op dat moment is.

Evenwichtige belangenafweging

Het AB ziet de twee besluiten in onderlinge samenhang. Alhoewel het meent, dat beide besluiten afzonderlijk passen binnen een evenwichtige belangenafweging, is het van mening, dat daar in onderlinge samenhang nog beter aan voldaan wordt.

Het AB ziet als voordelen van zijn besluitvorming:

- Het besluit tot aanpassing van de kostendekkende premie vermindert de kans op een korting van de pensioenopbouw.
- Het besluit om de ondergrens van de indexatiestafel drie jaar vast te zetten op 116% vergroot de kans op indexatie met prijsinflatie voor iedereen.
- Voor beide besluiten geldt dat voorkomen wordt dat wenselijk geachte wijzigingen van het beleggingsbeleid geen doorgang kunnen vinden vanwege de gevolgen voor de pensioenopbouw en indexatie.

Standpunt FPVG

Algemeen

De FPVG is primair van mening, dat het besluit van het AB in strijd is met art. 129 juncto art. 128 PW en subsidiair, dat het besluit niet evenwichtig is en daardoor in strijd is met art. 105 lid 2 PW.

Bovendien geldt het volgende. Het AB heeft nagelaten het verantwoordingsorgaan op een zodanig tijdstip advies te vragen dat het advies van wezenlijke invloed kan zijn op het besluit en heeft daarmee gehandeld in strijd met art. 115a lid 3h en lid 5 PW.

In de volgende paragrafen zullen deze drie onderwerpen nader toegelicht worden.

Besluit is strijdig met art. 129 juncto art 128 PW

Art. 128 bepaalt dat een pensioenfonds een kostendekkende premie vaststelt en omschrijft uit welke elementen die kostendekkende premie bestaat. In lid 1b wordt genoemd “de opslag die nodig is voor de bij aangroei van de pensioenverplichtingen behorende vereist eigen vermogen als bedoeld in art. 132.”

In art. 129 wordt vermeld “Een pensioenfonds kan uitsluitend korting verlenen op de kostendekkende premie of de gedempte premie en kan uitsluitend terugstorten indien:

- a. Gezien de beleidsdekkingsgraad t.a.v. pensioenverplichtingen wordt voldaan aan de art. 126, 132 en 133;
- b. De voorwaardelijke toeslagen zowel met betrekking tot de voorgaande tien jaar zijn verleend als ook in de toekomst kunnen worden verleend; en
- c. De korting op de pensioenaanspraken en pensioenrechten op grond van art. 134 in de voorafgaande tien jaar gecompenseerd is.”

Bij cao is vastgelegd dat er bij PPF geen sprake is van een gedempte premie. Het is zonder gedetailleerde toelichting duidelijk, dat aan deze voorwaarden om korting te kunnen verlenen op de kostendekkende premie door PPF niet voldaan wordt (zo is o.a. aan punt b niet voldaan). Er kan dus geen korting op de kostendekkende premie

(waaronder begrepen is de opslag als bedoeld in art. 128 lid 1b) verleend worden.. Het besluit van het AB dat bij de premievaststelling voor de jaarlijkse pensioenopbouw rekening gehouden wordt met een buffer ter hoogte van de laagste van het feitelijk eigen vermogen (met als minimum het minimaal vereiste vermogen; 104,2% per ultimo 2015) en het VEV is hiermee in strijd.

Besluit is niet evenwichtig

Het besluit de premiebetaling voor de jaaropbouw te reduceren leidt er toe, dat het herstel uitsluitend moet komen uit de solvabiliteitsvrijval, het beleggingsresultaat en het besluit van het AB om pas gedeeltelijk te indexeren van af de grens van 116%. Er is geen sprake meer van een bijdrage van de ingekochte rechten van actieven. De vermindering van de premiebetaling betekent, dat het herstel van PPF vertraagd wordt. Dit kan niet passen binnen een evenwichtig beleid. Alle partijen dienen bij te dragen aan het herstel van PPF. De financiële gevolgen worden voor het overgrote deel gedragen door de gepensioneerden en de premievrije polishouders. De verplichtingen voor deze twee categorieën zijn ca.85 % van de totale verplichtingen van PPF.

Er is sprake van een schril contrast tussen de zorg van het AB voor de belangen van de actieven enerzijds en die van de gepensioneerden en premievrije polishouders anderzijds. Ondanks herhaalde verzoeken tot verlaging van de ondergrens voor gedeeltelijke indexatie van 116% richting wettelijk voorgeschreven minimale waarde van 110% heeft het AB dit steeds afgewezen onder verwijzing naar de noodzaak om prudent te handelen, mede gezien de "grijsheid" van het fonds. Deze afwijzing vindt plaats ondanks het door de jaren heen telkens weer door het AB naar buiten gebrachte ambitieniveau om jaarlijks te indexeren voor prijsinflatie.

Indexatie is sinds 2011 slechts één jaar (2014: 0,3%) gedeeltelijk toegepast.

De CDC regeling (inclusief de financiering) is voor een periode van 5 jaar per CAO geregeld¹. Nu er mogelijk in de CAO onvoldoende premiebetaling overeengekomen is om het streefopbouwpercentage te behalen, neemt het AB van PPF zelf het initiatief om de premie afdracht te verlagen². Daartoe wordt de uitvoeringsovereenkomst, die gebaseerd is op de in de CAO overeengekomen CDC regeling, gewijzigd. Waar de essentie van een CDC regeling o.a. is dat er een bindende afspraak voor de looptijd van de regeling is, is het onbegrijpelijk (en dus niet evenwichtig) als kort na het tot stand komen van die regeling het AB van PPF een dergelijk besluit neemt. Als er reden is om een herziening van de CDC regeling te overwegen, bijvoorbeeld omdat gemaakte veronderstellingen niet realistisch

¹ T.a.v. de kostendeckende premie wordt vastgesteld, dat die berekend wordt o.b.v. de onder het FTK geldende rentecurve, zonder toepassing van premiedemping en t.a.v. de beschikbare premie (24% van de som van de pensioengevende salarisdelen) dat die na onttrekking van kosten- en solvabiliteitsopslagen in beginsel wordt aangewend voor inkoop van pensioen tegen het geambieerde opbouwpercentage.

² Uit het jaarverslag 2015 van PPF blijkt dat de bestemde premiereserve nog € 92 miljoen bedraagt terwijl er van de 5 jaar van de huidige CDC regeling 2 jaar verstreken zijn. Er is vooralsnog dus geen sprake van onvoldoende beschikbare middelen om premie te betalen.

blijken te zijn, dan is het aan de cao-partijen om, indien dat gewenst wordt, tot aanvullende afspraken te komen. Deze kunnen dan ingepast worden in de ontwikkelingen van het totale arbeidsvoorwaardenpakket.

Het is het voor de FPVG niet duidelijk, wanneer een dergelijke korting t.o.v. het streefopbouwpercentage eventueel zou kunnen gaan plaats vinden, aangezien hierover geen informatie verschaft is. Bovendien weigert het AB kenbaar te maken aan FPVG welk bedrag getaxeerd wordt voor de premiereductie in 2016 en komende jaren.

Het is naar de mening van de FPVG niet evenwichtig tegenover gepensioneerden en houders van premievrije polissen als het AB van PPF nu in een herstelfase van PPF besluit de premieafdracht voor de jaaropbouw van actieven te reduceren.

Het besluit van het AB m.b.t. de premiebetaling heeft als neveneffect, dat het voor Philips en zijn werknemers tot een steeds lagere premie voor dezelfde ingekochte rechten m.b.t. de jaaropbouw van de actieven leidt naarmate de financiële positie van PPF slechter is. Des te meer het vermogen van PPF beneden het VEV ligt, des te voordeliger is dat voor Philips en zijn werknemers. Het is echter gewenst, dat de financiële positie van het fonds minimaal het VEV is. Hoewel het op voorhand niet duidelijk is tot welke praktische gevolgen dit kan leiden is het volgens de FPVG onwenselijk een dergelijk potentieel belangenconflict te introduceren door de door PPF gewijzigde premievaststelling. Ook in zijn algemeenheid geldt, dat het logischer is, dat er een hogere bijdrage van onderneming en actieven aan het pensioenfonds is als het pensioenfonds in zwaar weer verkeert, terwijl de consequentie van het door het AB van PPF genomen besluit juist tegenovergesteld is: voor de inkoop van dezelfde toegenomen rechten voor actieven moet meer premie betaald worden naarmate de financiële positie van PPF beter is.

Als laatste bezwaar tegen het premiebesluit van het AB moet opgemerkt worden, dat het in zichzelf weinig evenwichtig is. Als het zo is, dat het ongewenst is dat Philips voor meer buffer betaalt dan de feitelijke dekkingsgraad en daarom minder zouden moeten betalen als de feitelijke dekkingsgraad beneden de VEV ligt, dan zou het logisch zijn, dat als het feitelijke dekkingsgraad boven de VEV ligt (de gewenste goede situatie bij PPF, waarbij volgens de ambitie volledig geïndexeerd kan worden) Philips ook een premie betaalt, die gebaseerd is op de feitelijke dekkingsgraad. Het AB maximeert echter de te betalen premie op een berekening met het VEV.

Kennelijk heeft het AB zich gerealiseerd dat alhoewel het zijn premiebesluit evenwichtig acht, er toch reden is voor een ander besluit, dat gepensioneerden tegemoet komt. Daarom is het noodzakelijk dat in onderlinge samenhang genomen besluit t.a.v. de grenzen van de indexatiestafel nader te bezien.

Handhaving van de ondergrens van 116% voor de periode van 3 jaar vanaf 1 januari 2016 betekent, dat het AB nu reeds besluit, dat het niet in gaat op de wens van FPVG deze grens richting 110% te verlagen. Terwijl er tot nog toe een kans bestond, dat jaarlijkse heroverweging van het beleid daartoe zou kunnen leiden is dat nu voor drie jaar uitgesloten. Een verslechtering voor gepensioneerden en houders van

premienvrije polissen. Hoe kan het AB dit dan toch presenteren als een tegemoetkoming aan deze groepen? Het AB redeneert, dat er reden is om de ondergrens te verhogen en dat het afzien daarvan een tegemoetkoming is. Aangezien het niveau nu reeds overbodig hoog ligt is het volgens ons een drogreden om uit het handhaven van dit hoge niveau een tegemoetkoming aan gepensioneerden te construeren.

De kans, dat het besluit een positief effect heeft voor de indexatie in 2017, 2018 en 2019 is nagenoeg nihil. Dan zou immers ultimo 2016, 2017 resp. 2018 de beleidsdekkingsgraad boven 116% moeten liggen. Gezien de gang van zaken in 2016 tot nog toe is dat uitgesloten voor de indexatie in 2017. Hoewel de gang van zaken in 2017 en 2018 uiteraard nog niet bepaald kan worden zou er een zodanige grote verbetering moeten optreden, dat het een wonder genoemd zou kunnen worden. Bovendien moet bedacht worden, dat er bij een beleidsdekkingsgraad van 116% nog maar sprake is van een kleine partiële indexatie. Het AB van PPF deelt deze beoordeling van FPVG van de kans op indexatie, aangezien in het jaarverslag van PPF over 2015 (pag. 119) vermeld staat: “Gelet op de huidige beleidsdekkingsgraad en het feit dat sprake is van een reservetekort, is het heel goed mogelijk dat (ook) de komende drie tot vijf jaar geen indexatie mogelijk is.”

Bij de beoordeling of indexatie beslissing enigszins compenserend kan zijn voor de beslissing over de premie is het verder van belang het volgende te overwegen. De premiebeslissing is een structurele maatregel, die telkenjare tot hogere verplichtingen voor PPF leidt dan zonder die beslissing; extra verplichtingen t.o.v. het tot januari 2016 gevoerde beleid, die jaarlijks tientallen miljoenen euro's kan bedragen (en wel des te meer, naarmate de financiële positie van PPF slechter is). De beslissing over de indexatiedrempels is gedurende drie jaar van kracht. Daarna vindt er een evaluatie plaats, waarbij als ankerpunt het VEV op dat moment zal gelden.

Ons oordeel is dat een structurele beslissing met een grote financiële reikwijdte nooit in balans gebracht kan worden door een beslissing met een beperkte looptijd en minimale (vermoedelijk geen) financiële consequenties. Daarenboven wordt in dit geval door deze tweede beslissing de kans op een verlaging van de hoge ondergrens voor de indexering in de komende jaren weggenomen. De evenwichtigheid van de genomen besluiten door het AB zal dus uitsluitend beoordeeld moeten worden door de evenwichtigheid van het besluit inzake de premieheffing in ogenschouw te nemen.

Tot slot zij opgemerkt, dat het AB nog een derde voordeel van zijn besluit noemt, te weten, dat het gemakkelijker wordt beleidswijzigingen op beleggingsgebied door te voeren. Dit argument heeft geen relatie met de evenwichtigheid van de concreet genomen besluiten. Wij zijn van mening, dat een dergelijke vergemakkelijking geen argument kan zijn in een principiële vraagstelling naar de evenwichtigheid van de tussentijdse wijziging van de berekening van de premieheffing voor de onderneming. Daarenboven geldt dat een vroegtijdige ingreep in een voor een lange termijn (5 jaar) gemaakte afspraak in strijd is met het karakter van een dergelijke lange termijn afspraak.

Besluitvormingsprocedure

Het besluit van het AB betekent, dat de uitvoeringsovereenkomst zal worden gewijzigd. Volgens art 115a lid 3h en lid 5 PW moest daarom een advies gevraagd worden aan het verantwoordingsorgaan op een zodanig tijdstip dat het van wezenlijke invloed kan zijn op dit besluit. Het AB heeft nagelaten een dergelijk tijdig en zwaar mee te wegen advies te vragen, maar heeft medio mei alsnog besloten een advies aan te vragen. Deze procedure is in strijd met het genoemde artikel PW. De betekenis van een advies van het verantwoordingsorgaan geruime tijd nadat het AB een besluit genomen heeft en dat besluit bekend gemaakt heeft aan de FPVG is onduidelijk.

Conclusie FPVG

De FPVG is op grond van bovenstaande argumentatie van mening, dat het AB van PPF de genomen besluiten m.b.t. kostendekkende premie en indexatiestafel d.d. 26 januari 2016 op korte termijn dient in te trekken. Indien deze herroeping niet plaats vindt zal de FPVG de nodige vervolgstappen zetten.

30-5-2016